

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-82>

**PUBLIC EXPERTISE AS A FORM OF PUBLIC PARTICIPATION
IN THE FORMATION OF STATE CUSTOMS POLICY**

**ГРОМАДСЬКА ЕКСПЕРТИЗА
ЯК ФОРМА УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ У ФОРМУВАННІ
ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ**

Yaromii I. V.

PhD in Law

Яромій І. В.

кандидат юридичних наук

Громадська експертиза є важливим інструментом демократичного управління, що дозволяє громадянам брати активну участь у формуванні державної політики. Особливо це актуально для митної сфери, яка має значний вплив на економіку та національну безпеку країни. Участь громадськості у формуванні державної митної політики сприяє підвищенню її прозорості, ефективності та врахуванню інтересів різних груп суспільства.

Щодо громадської експертизи та під цим терміном у вузькому значенні слід розуміти можливість для активних жителів міста самостійно: провести оцінку діяльності міської ради та її виконавчих органів; оцінити ефективність та якість прийняття рішень; надати пропозиції щодо вирішення проблем міста, покращення роботи влади [1]. Процедура проведення громадської експертизи врегульована Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади» від 5 листопада 2008 р. № 976. Громадська експертиза діяльності органів виконавчої влади визначається як складова механізму демократичного управління державою, який передбачає проведення інститутами громадянського суспільства, громадськими радами оцінки діяльності органів виконавчої влади, ефективності прийняття і виконання такими органами рішень, підготовку пропозицій щодо розв'язання суспільно значущих проблем для їх врахування органами виконавчої влади у своїй роботі [2].

Наразі є чинним Наказ Держмитслужби України від 10.09.2004 р. № 658 «Про затвердження Положення про участь суб'єктів громадського обговорення у підготовчій роботі щодо прийняття нормативно-правових актів з питань митної справи» [3]. Цей наказ прийнято відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» [4] та Указу

Президента України «Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 31.07.2004 р. № 854/2004 року [5]. Втім, зазначений Указ уже втратив чинність, тому слід внести відповідні зміни й в Наказ Держмитслужби України від 10.09.2004 р. № 658 «Про затвердження Положення про участь суб'єктів громадського обговорення у підготовчій роботі щодо прийняття нормативно-правових актів з питань митної справи». Положення про участь суб'єктів громадського обговорення у підготовчій роботі щодо прийняття нормативно-правових актів з питань митної справи регулює стосунки щодо реалізації права суб'єктів громадського обговорення на участь у підготовчій роботі з прийняття регуляторних актів з питань митної справи [6].

Таким чином, громадська експертиза як форма участі громадськості у формуванні державної митної політики передбачає залучення незалежних експертів до оцінки проєктів нормативно-правових актів, а також надання висновків щодо їх відповідності інтересам суспільства.

Висновки. Громадська експертиза є дієвим механізмом, який дозволяє громадянам впливати на формування державної митної політики. Вона забезпечує: 1) підвищення прозорості та відкритості, сприяє тому, що рішення митних органів стають більш зрозумілими та доступними для громадськості; 2) врахування інтересів громадян, сприяє прийняттю більш збалансованих рішень; 3) підвищення якості рішень, дозволяє виявити недоліки та помилки в проєктах нормативно-правових актів, що сприяє їх удосконаленню; 4) боротьбу з корупцією, адже громадський контроль та експертиза є важливим інструментом запобігання корупції в митних органах; 5) підвищення довіри до влади, оскільки участь громадян у формуванні державної митної політики сприяє підвищенню довіри до органів державної влади.

Водночас для ефективного використання громадської експертизи необхідно: забезпечувати широкий доступ громадськості до інформації про діяльність митних органів, створювати ефективні механізми для проведення громадської експертизи, забезпечувати врахування результатів громадської експертизи при прийнятті рішень.

В цілому, розвиток громадської експертизи є важливим кроком на шляху до побудови демократичної та ефективної митної системи в Україні.

Література:

1. Громадська експертиза. Довідник громадського активіста. URL: http://dovidnyk.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=57

2. Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 р. № 976. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/976-2008-%D0%BF#Text>

3. Про затвердження Положення про участь суб'єктів громадського обговорення у підготовчій роботі щодо прийняття нормативно-правових актів з питань митної справи: Наказ Держмитслужби України від 10.09.2004 р. №658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1229-04#Text>

4. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 р. № 1160-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>

5. Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: Указ Президента України від 31.07.2004 р. № 854/2004 (втрата чинності). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/854/2004#Text>

6. Про затвердження Положення про участь суб'єктів громадського обговорення у підготовчій роботі щодо прийняття нормативно-правових актів з питань митної справи: Наказ Держмитслужби України від 10.09.2004 р. №658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1229-04#Text>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-83>

**CRIMINAL PROCEDURAL PRINCIPLES OF THE USE
OF SPECIAL KNOWLEDGE DURING THE INVESTIGATION
OF ORGANIZED DRUG CRIME**

**КРИМІНАЛЬНІ ПРОЦЕСУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ
СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ
ОРГАНІЗОВАНОЇ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ**

Halai A. Yu.

Postgraduate Student

Odesa State University of Internal

Affairs

ORCID ID: 0009-0005-5170-6497

Odesa, Ukraine

Галай А. Ю.

аспірант

Одеський державний університет

внутрішніх справ

ORCID ID: 0009-0005-5170-6497

м. Одеса, Україна

Спеціальні знання використовуються спільно з науково-технічними засобами для пошуку, виявлення, вилучення і дослідження слідів